

Briselē, 2023. gada 7. jūnijā
(OR. en)

10027/23

Starpiestāžu lieta:
2022/0401(APP)

SOC 415
ANTIDISCRIM 117
GENDER 119
JAI 758
FREMP 167

PIEZĪME

Sūtītājs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja (I)
Saņēmējs:	Padome
lepr. dok. Nr.:	9539/23
Temats:	Priekšlikums – PADOMES DIREKTĪVA par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi pret personām neatkarīgi no viņu rases vai etniskās piederības, vienlīdzīgu attieksmi nodarbinātības un profesijas jomā pret personām neatkarīgi no viņu reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas, vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm sociālā nodrošinājuma jautājumos un attiecībā uz piekļuvi precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu un par Direktīvas 2000/43/EK 13. panta un Direktīvas 2004/113/EK 12. panta svītrošanu – <i>vispārēja pieeja</i>

I. IEVADS

Komisija 2022. gada 7. decembrī iesniedza Padomei priekšlikumu Padomes Direktīvai par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi pret personām neatkarīgi no viņu rases vai etniskās piederības, vienlīdzīgu attieksmi nodarbinātības un profesijas jomā pret personām neatkarīgi no viņu reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas, vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm sociālā nodrošinājuma jautājumos un attiecībā uz piekļuvi precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu un par Direktīvas 2000/43/EK 13. panta un Direktīvas 2004/113/EK 12. panta svītrošanu.

Saskaņā ar ES tiesību aktiem līdztiesības jomā visām dalībvalstīm ir jāizraugās "līdztiesības iestādes", lai apkarotu diskrimināciju rases vai etniskās piederības dēļ (Direktīva 2000/43/EK), kā arī diskrimināciju dzimuma dēļ (Direktīva 2004/113/EK). Līdztiesības iestādes sniedz palīdzību no diskriminācijas cietušajiem, veic neatkarīgus apsekojumus, publicē ziņojumus un sniedz ieteikumus par jautājumiem, kas saistīti ar diskrimināciju. Pašlaik līdztiesības iestāžu mandāts un kompetences dažādās dalībvalstīs būtiski atšķiras. Ierosinātās direktīvas mērķis ir stiprināt to lomu un neatkarību, noteikt minimālos standartus to darbībai un paplašināt šo iestāžu mandātu, to attiecinot arī uz jautājumiem, uz kuriem attiecas Direktīva 79/7/EEK un Direktīva 2000/78/EK, kas pašlaik nepiešķir pilnvaras līdztiesības iestādēm.

Priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 19. panta 1. punkts, kas ES piešķir kompetenci apkarot diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ. Sarunas par ierosināto direktīvu notiks atbilstoši īpašai likumdošanas procedūrai, kas paredzēta LESD 19. panta 1. punktā, saskaņā ar kuru Padome pieņem vienprātīgu lēmumu pēc tam, kad ir saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu. Komisija priekšlikumu pieņēma kopā ar vēl vienu priekšlikumu par līdztiesības iestāžu standartiem, kas attiecas uz vēl divām līdztiesības direktīvām un ir balstīts uz LESD 157. pantu (parastā likumdošanas procedūra) ¹.

IT un PT valstu parlamenti un viena no divām CZ parlamenta palātām (Senāts) iesniedza atzinumus par Komisijas priekšlikumu. LT parlaments arī nāca klajā ar rezolūciju par priekšlikumu ².

2023. gada 22. martā savu atzinumu pieņēma Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja ³.

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs savu atzinumu sniedza 2023. gada 2. februārī ⁴.

EE uztur spēkā parlamentārās izpētes atrunu.

---

¹ Sk. dok. 10038/23.

² Komisijai priekšlikums nebija jāpārskata.

³ Dok. 8910/23.

⁴ Dok. 6296/23.

II. PAŠREIZĒJAIS STĀVOKLIS PADOMĒ

Izskatot priekšlikumu Sociālu jautājumu darba grupā⁵, prezidentvalsts ir ievērojami pārskatījusi tekstu, lai kļiedētu delegāciju paustās bažas. Daudzu ieviesto izmaiņu mērķis ir ņemt vērā esošo valsts sistēmu daudzveidību un īpatnības, jo visas dalībvalstis jau ir izveidojušas līdztiesības iestādes sava attiecīgā normatīvā un administratīva regulējuma kontekstā.

Galvenās izmaiņas ir šādas.

1. Ir precizēts līdztiesības iestāžu neatkarības jēdziens 3. pantā, jo īpaši attiecībā uz to organizatorisko un iekšējo struktūru un to dažādo kompetenču īstenošanu.
2. Izmaiņas tika izdarītas arī 4. pantā, lai nodrošinātu, ka līdztiesības iestādes saņem pietiekamus resursus, vienlaikus nodrošinot pietiekamu elastību, lai ņemtu vērā dažādos valstu apstākļus un esošās sistēmas.
3. Lielākas skaidrības labad prezidentvalsts ir sadalījusi 8. pantu divos pantos, viena panta priekšmets ir "Izmeklēšana" (8. pants), bet otra – "Atzini un lēmumi" (8.a pants).
4. Lai ņemtu vērā to, ka dalībvalstu tiesību sistēmas ievērojami atšķiras, ir pārskatītas dalībvalstīm 9. pantā noteiktās izvēles iespējas attiecībā uz tiesību piedalīties tiesvedībā piešķiršanu līdztiesības iestādēm.

---

⁵ Sanāksmes notika 2023. gada 10. un 20. janvārī, 7. februārī, 2., 20. un 21. martā, 18. un 19. aprīlī un 15. un 25. maijā.

5. Attiecībā uz 16. pantā minētajiem uzraudzības un ziņošanas mehānismiem pašreizējā tekstā ir precizēts, ka rādītājus nosaka ar īstenošanas aktu, ko pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru. Turklāt pārskatītajā tekstā ir paredzēts termiņš (*24 mēneši pēc direktīvas spēkā stāšanās dienas*), kurā Komisija pieņem īstenošanas aktu, un ir precizēts, ka rādītāji attieksies uz "līdztiesības iestāžu, kas izraudzītas saskaņā ar [...] direktīvu, darbību", nevis uz pašas direktīvas praktisko ietekmi.
6. Transponēšanas periods, kas Komisijas priekšlikumā bija 18 mēneši, ir mainīts uz 36 mēnešiem.

III. PREZIDENTVALSTS KOMPROMISA PRIEKŠLIKUMS

Prezidentvalsts 31. maijā Pastāvīgo pārstāvju komitejai iesniedza kompromisa tekstu ⁶, lai EPSCO padomē 2023. gada 12. jūnijā varētu panākt vispārēju pieeju. Pārlicinoši lielākā daļa delegāciju atbalstīja prezidentvalsts tekstu. Viena delegācija lūdza grozīt noteikumus par uzraudzību un ziņošanu (44. apsvēruma un 16. pants), savukārt cita delegācija joprojām pauda bažas un iesniedza izpētes atrunu.

Lai nodrošinātu stingras pilnvaras un pēc iespējas plašāku delegāciju atbalstu, prezidentvalsts sagatavoja jaunu kompromisa priekšlikumu, ko Pastāvīgo pārstāvju komitejai iesniedza 2023. gada 7. jūnijā ⁷. Prezidentvalsts pārformulēja 8. pantu attiecībā uz līdztiesības iestādēm piešķiramajām izmeklēšanas pilnvarām un 16. pantā iekļāva jaunu teikumu par uzraudzību un ziņošanu, kurā noteikts, ka līdztiesības iestāžu darbības rādītājus nevar izmantot, lai sarindotu vai izdotu konkrētus ieteikumus, kas adresēti atsevišķām dalībvalstīm.

Gandrīz visas delegācijas varēja atbalstīt jauno kompromisa tekstu, un neviena delegācija pret to neiebilda.

---

⁶ Dok. 9442/23.

⁷ Dok. 9539/23.

IV. NOBEIGUMS

Padome (*EPSCO*) tiek aicināta panākt vispārēju pieeju par šīs piezīmes pielikumā izklāstīto tekstu.

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA

par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi pret personām neatkarīgi no viņu rases vai etniskās piederības, vienlīdzīgu attieksmi nodarbinātības un profesijas jomā pret personām neatkarīgi no viņu reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas, vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm sociālā nodrošinājuma jautājumos un attiecībā uz piekļuvi precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu un par Direktīvas 2000/43/EK un Direktīvas 2004/113/EK grozīšanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 19. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu ⁸,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁹,

---

⁸ OV C , , lpp.

⁹ OV C , , lpp.

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ¹⁰,

ņemot vērā Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja atzinumu ¹¹,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

---

¹⁰ OVC , , lpp.

¹¹ OVC , , lpp.

- (1) Līgumos un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā tiesības uz vienlīdzību un tiesības uz nediskrimināciju ir atzītas par Savienības pamatvērtībām ¹², un Savienība jau ir pieņēmusi vairākas direktīvas par diskriminācijas aizliegumu.
- (2) Ievērojot LESD 19. panta 1. punktu, neskarot pārējos Līgumu noteikumus un nepārsniedzot pilnvaras, ko Savienībai piešķir Līgumi, Padome saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru, saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu, ar vienprātīgu lēmumu var veikt atbilstīgus pasākumus, lai cīnītos pret diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ.
- (3) Šīs direktīvas mērķis ir noteikt minimālās prasības līdztiesības iestāžu darbībai ar mērķi uzlabot to efektivitāti un garantēt to neatkarību, tādējādi stiprinot vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošanu, kas izriet no Padomes Direktīvām 79/7/EEK ¹³, 2000/43/EK ¹⁴, 2000/78/EK ¹⁵ un 2004/113/EK ¹⁶.
- (4) Direktīva 79/7/EEK aizliedz diskrimināciju dzimuma dēļ sociālā nodrošinājuma jautājumos.
- (5) Direktīva 2000/43/EK aizliedz diskrimināciju rases vai etniskās piederības dēļ.
- (6) Direktīva 2000/78/EK aizliedz diskrimināciju reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ attiecībā uz nodarbinātību, profesiju un profesionālo izglītību.

---

¹² Līguma par Eiropas Savienību ("LES") 2. un 3. pants, Līguma par Eiropas Savienības darbību ("LESD") 8. un 10. pants un Hartas 21., 23. un 26. pants.

¹³ Padomes Direktīva 79/7/EEK (1978. gada 19. decembris) par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos (OV L 6, 10.1.1979., 24. lpp.).

¹⁴ Padomes Direktīva 2000/43/EK (2000. gada 29. jūnijs), ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības (OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.).

¹⁵ Padomes Direktīva 2000/78/EK (2000. gada 27. novembris), ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV L 303, 2.12.2000., 16. lpp.).

¹⁶ Padomes Direktīva 2004/113/EK (2004. gada 13. decembris), ar kuru īsteno principu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, attiecībā uz pieeju precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu (OV L 373, 21.12.2004., 37. lpp.).

- (7) Direktīva 2004/113/EK aizliedz diskrimināciju dzimuma dēļ attiecībā uz pieeju precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu.
- (8) Direktīva 2000/43/EK un 2004/113/EK ietver prasību dalībvalstīm izraudzīties vienu vai vairākas iestādes, lai veicinātu, tostarp analizētu, uzraudzītu un atbalstītu, vienlīdzīgu attieksmi pret visām personām bez diskriminācijas tādu iemeslu dēļ, kas izklāstīti attiecīgajās direktīvās (turpmāk "līdztiesības iestādes"). Direktīvas nosaka dalībvalstīm pienākumu nodrošināt, ka līdztiesības iestāžu kompetencē ietilpst neatkarīgas palīdzības sniegšana cietušajiem, neatkarīgu aptauju veikšana attiecībā uz diskrimināciju, neatkarīgu ziņojumu publicēšana un ieteikumu sniegšana par visiem ar šādu diskrimināciju saistītiem jautājumiem.
- (9) Arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2006/54/EK ¹⁷ un Direktīvā 2010/41/ES ¹⁸ ir paredzēta līdztiesības iestāžu izraudzīšanās, lai veicinātu, analizētu, uzraudzītu un atbalstītu vienlīdzīgu attieksmi pret visām personām bez diskriminācijas dzimuma dēļ.
- (10) Visas dalībvalstis ir izveidojušas līdztiesības iestādes saskaņā ar Direktīvu 2000/43/EK un Direktīvu 2004/113/EK. Ir ieviesta daudzveidīga līdztiesības iestāžu sistēma, un ir izveidojusies laba prakse. Tomēr daudzas līdztiesības iestādes saskaras ar problēmām, jo īpaši attiecībā uz resursiem, neatkarību un pilnvarām, kas nepieciešamas savu uzdevumu veikšanai.

---

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/54/EK (2006. gada 5. jūlijs) par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos (OV L 204, 26.7.2006., 23. lpp.).

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/41/ES (2010. gada 7. jūlijs) par to, kā piemērot vienlīdzīgas attieksmes principu vīriešiem un sievietēm, kas darbojas pašnodarbinātas personas statusā, un ar kuru atceļ Padomes Direktīvu 86/613/EEK (OV L 180, 15.7.2010., 1. lpp.).

- (11) Direktīva 2000/43/EK un Direktīva 2004/113/EK atstāj dalībvalstīm plašu rīcības brīvību attiecībā uz līdztiesības iestāžu struktūru un darbību. Tā rezultātā starp dalībvalstīs izveidotajām līdztiesības iestādēm ir būtiskas atšķirības attiecībā uz iestāžu mandātu, kompetencēm, struktūru, resursiem un operatīvo darbību. Tas savukārt nozīmē, ka aizsardzība pret diskrimināciju dažādās dalībvalstīs ir atšķirīga.
- (12) Lai gan Direktīvā 79/7/EEK un Direktīvā 2000/78/EK nav noteikts, ka dalībvalstīm ir jāizraugās līdztiesības iestādes, kas nodarbojas ar minētajās direktīvās ietvertajiem jautājumiem, vairumā dalībvalstu šādu iestāžu kompetencē ir minētie jautājumi, ja tas ir paredzēts valsts tiesību aktos. Tomēr tas tā nav visās dalībvalstīs, un tas visā Savienībā rada atšķirīgu aizsardzības līmeni pret diskrimināciju jautājumos, uz kuriem attiecas minētās direktīvas.
- (13) Lai nodrošinātu, ka līdztiesības iestādes var efektīvi veicināt Direktīvu 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK izpildi, sekmēdamas vienlīdzīgu attieksmi, novēršdamas diskrimināciju un visām diskriminētajām personām un grupām piedāvādamas palīdzību, lai tās varētu piekļūt tiesu iestādēm visā Savienībā, ir jāpieņem minimālie standarti minēto iestāžu darbībai un jāpaplašina to mandāts, attiecinot to arī uz jautājumiem, uz kuriem attiecas Direktīva 79/7/EEK un Direktīva 2000/78/EK. Minētajos jaunajos standartos ir ņemts vērā Komisijas Ieteikums 2018/951¹⁹, balstoties uz dažiem tā noteikumiem un tajā ieteikto pieeju. Tie balstās arī uz citiem attiecīgiem instrumentiem, piemēram, Vispārēji politisko rekomendāciju Nr. 2²⁰ par līdztiesības iestādēm, ko pieņēmusi Eiropas Komisija pret rasismu un neiecietību (*ECRI*), un Parīzes principiem²¹, ko pieņēmusi Apvienoto Nāciju Organizācija un kas piemērojami valstu cilvēktiesību iestādēm.

---

¹⁹ Komisijas Ieteikums (ES) 2018/951 (2018. gada 22. jūnijs) par līdztiesības iestāžu standartiem (OV L 167, 4.7.2018., 28. lpp.).

²⁰ *ECRI* pārskatīta Vispārēji politiskā rekomendācija Nr. 2 par vienlīdzības institūciju cīņu pret rasismu un neiecietību nacionālā līmenī – pieņemta 1997. gada 13. jūnijā un pārskatīta 2017. gada 7. decembrī.

²¹ Principi attiecībā uz valsts iestāžu statusu, kas pieņemti ar Ģenerālās asamblejas 1993. gada 20. decembra Rezolūciju 48/134.

- [(14) Tie paši minimālie standarti līdztiesības iestāžu darbībai jautājumos, uz kuriem attiecas Direktīvas 2006/54/EK un 2010/41/ES, ir paredzēti Direktīvā (ES) .../... *[par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi un iespēju vienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem nodarbinātības un profesijas jautājumos un par Direktīvas 2006/54/EK un Direktīvas 2010/41/ES grozīšanu* ²²].
- (15) Šī direktīva būtu jāpiemēro līdztiesības iestāžu rīcībai jautājumos, uz kuriem attiecas Direktīvas 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK. Standartiem būtu jāattiecas tikai uz līdztiesības iestāžu darbību, un tiem nebūtu jāpaplašina minēto direktīvu materiālā piemērošanas joma vai darbības joma attiecībā uz personām.
- (16) Veicinot vienlīdzīgu attieksmi, novēršot diskrimināciju, vācot datus par diskrimināciju un palīdzot no diskriminācijas cietušajiem, līdztiesības iestādēm būtu jāpievērš īpaša uzmanība diskriminācijai, kuras pamatā ir vairāki iemesli, kas aizsargāti ar Direktīvām 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK.
- (16.a) (jauns) dalībvalstīm būtu jāizraugās viena vai vairākas struktūras šajā direktīvā noteikto kompetenču īstenošanai. Dalībvalstis var sadalīt kompetences starp vairākām līdztiesības iestādēm, piemēram, kādai iestādei uzticot diskriminācijas novēršanu, vienlīdzīgas attieksmes un palīdzības cietušajiem veicināšanu, bet kādai citai – lēmumu pieņemšanas funkcijas. Šī direktīva neskar darba inspekciju vai citu izpildes panākšanas struktūru, kā arī sociālo partneru kompetences.

---

²² COM (2022) 688.

- (17) Līdztiesības iestādes var efektīvi pildīt savus pienākumus tikai tad, ja tās spēj rīkoties pilnīgi neatkarīgi bez jebkādas ārējas ietekmes. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāveic vairāki pasākumi, kas veicina līdztiesības iestāžu neatkarību. Līdztiesības iestādes, kas īsteno šajā direktīvā noteiktās kompetences, var būt daļa no ministrijas vai citas organizatoriskas struktūras, ar noteikumu, ka tiek nodrošināta to neatkarība. Veicot savus uzdevumus un īstenojot savas kompetences, līdztiesības iestādēm būtu jā saglabā sava neatkarība attiecībā uz tiešu vai netiešu ārēju ietekmi, atturoties prasīt vai pieņemt norādījumus no jebkādam personām. Līdztiesības iestādēm būtu jāspēj pārvaldīt savus finanšu un citus resursus, tostarp, atlasot un pārvaldot savus darbiniekus, un būtu jāspēj noteikt savas prioritātes saskaņā ar spēkā esošo tiesisko regulējumu. Darbiniekiem, kuri ieņem pastāvīgu vai pagaidu lēmumu pieņemšanas vai vadības amatu, piemēram, līdztiesības iestādes vadītāja vai vadītāja vietnieka amatu, un attiecīgā gadījumā valdes locekļiem, vajadzētu būt neatkarīgiem, ar amatam atbilstīgu kvalifikāciju un izvēlētiem pārredzamā procesā. Šā procesa pārredzamību var nodrošināt, piemēram, publiski publicējot paziņojumus par vakancēm.
- (18) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka līdztiesības iestāžu iekšējā struktūra, piemēram, iekšējā organizācija un procesi, ļauj neatkarīgi un – attiecīgā gadījumā – objektīvi īstenot to dažādās kompetences, nosakot atbilstīgus aizsardzības pasākumus gadījumos, kad līdztiesības iestādēm ir potenciāli pretrunīgi uzdevumi, jo īpaši, ja daži no minētajiem uzdevumiem ir vērsti uz atbalstu iespējamiem cietušajiem. Līdztiesības iestādēm, veicot izmeklēšanu vai novērtējot lietu, jo īpaši būtu jā rīkojas objektīvi, sevišķi tad, ja līdztiesības iestādei ir saistošu lēmumu pieņemšanas pilnvaras.
- (18.a) Ja līdztiesības iestāde ir daļa no struktūras, kurai ir vairāki mandāti, piemēram, daļa no ombuda ar plašākām pilnvarām vai valsts cilvēktiesību iestādes, šādas vairāku mandātu struktūras iekšējai uzbūvei būtu jāgarantē konkrētā līdztiesības mandāta efektīva īstenošana.

- (19) Ar savu attiecīgo valsts budžeta procedūru palīdzību dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka līdztiesības iestādes saņem pietiekamus resursus, jo tas ir būtiski to efektīvai darbībai un uzdevumu izpildei, tostarp, ka tām ir kvalificēts personāls, piemērotas telpas un infrastruktūra, lai efektīvi, saprātīgā termiņā vai valsts tiesību aktos noteiktajos termiņos veiktu visus savus uzdevumus.
- (19.a) Ir svarīgi, lai finanšu resursu piešķirums saglabātos stabils, tiktu plānots daudzgadu perspektīvā un ļautu līdztiesības iestādēm segt izmaksas, ko var būt grūti paredzēt, piemēram, sūdzību, tiesvedības izmaksu un automatizētu sistēmu izmantošanas pieauguma gadījumā. Būtiski ir pievērst uzmanību iespējām un riskiem, ko rada automatizētu sistēmu, tostarp mākslīgā intelekta, izmantošana. Konkrēti, līdztiesības iestādēm vajadzētu būt nodrošinātām ar pienācīgiem cilvēkresursiem un tehniskajiem resursiem, it īpaši, lai tās, no vienas puses, varētu izmantot automatizētas sistēmas savam darbam, un, no otras puses, novērtēt šādu sistēmu atbilstību nediskriminācijas noteikumiem. Ja līdztiesības iestāde ir daļa no struktūras, kurai ir vairāki mandāti, būtu jānodrošina resursi, kas ir vajadzīgi, lai tā varētu īstenot savu mandātu līdztiesības jomā.
- (20)
- (21) Līdztiesības iestādēm līdzās citiem aktoriem ir būtiska loma diskriminācijas novēršanā un līdztiesības veicināšanā. Lai pievērstos diskriminācijas strukturālajiem aspektiem un sekmētu sociālās pārmaiņas, līdztiesības iestādēm būtu jāpiešķir pilnvaras veikt pasākumus diskriminācijas novēršanai uz tāda pamata un tādās jomās, uz kurām attiecas Direktīvas 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK, un veicināt vienlīdzīgu attieksmi. Šādi pasākumi var ietvert labas prakses apmaiņu, pozitīvu rīcību un līdztiesības aspekta integrēšanu publiskā un privātā sektora struktūrās, kā arī attiecīgas apmācības, informācijas, konsultāciju, norādījumu un atbalsta sniegšanu tām. Svarīgi ir arī, lai līdztiesības iestādes sazinātos ar attiecīgajām ieinteresētajām personām un iesaistītos publiskās debatēs.

- (22) Papildus preventīviem pasākumiem līdztiesības iestāžu galvenais uzdevums ir sniegt palīdzību iespējamiem cietušajiem no diskriminācijas. Šai palīdzībai vienmēr būtu jāietver vismaz pamatinformācijas sniegšana sūdzības iesniedzējiem, tostarp informācija par to, vai sūdzība tiks slēgta vai arī ir pamats turpināt sūdzības izskatīšanu, ja vien sūdzība nav iesniegta anonīmi. Dalībvalstis ir atbildīgas par to, lai noteiktu kārtību, kādā līdztiesības iestāde informētu sūdzības iesniedzējus, piemēram, par procesa grafiku vai procesuālām garantijām pret atkārtotām vai ļaunprātīgām sūdzībām.
- (23) Lai nodrošinātu, ka visi iespējamie cietušie var iesniegt sūdzību, vajadzētu būt iespējai iesniegt sūdzības dažādos veidos. Saskaņā ar Komisijas Ieteikumu 2018/951 sūdzību iesniegšanai vajadzētu būt iespējamai sūdzības iesniedzēja izvēlētajā valodā, kas tiek izmantota dalībvalstī, kurā atrodas līdztiesības iestāde. Lai novērstu vienu no nepietiekamas ziņošanas iemesliem, proti, bailes no represijām, līdztiesības iestādēm būtu jāinformē iespējamie cietušie par piemērojamiem konfidencialitātes noteikumiem.
- (24) Lai piedāvātu iespēju ātri un par pieņemamu cenu izšķirt strīdus ārpus tiesas kārtībā, dalībvalstīm būtu jānodrošina pusēm iespēja panākt strīdu alternatīvu izšķiršanu tieši ar līdztiesības iestādes vai citas pastāvošas kompetentās iestādes starpniecību. Ja šāds process beidzas bez atrisinājuma vai ja kāda no pusēm noraida iznākumu, pusēm nebūtu jāliedz vērsties tiesā. Dalībvalstīm būtu jānosaka strīdu alternatīvas izšķiršanas procesa kārtība saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi.
- (25) Ja līdztiesības iestādēm ir aizdomas par Direktīvās 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK vai 2004/113/EK noteiktā vienlīdzīgas attieksmes principa iespējamu pārkāpumu, tām vajadzētu būt iespējai veikt izmeklēšanu – jo īpaši pēc sūdzības saņemšanas vai pēc savas iniciatīvas.

- (26) Pierādījumi ir būtiski, lai noteiktu, vai ir notikusi diskriminācija, un bieži vien tie neatrodas pie iespējamā cietušā. Tāpēc līdztiesības iestādēm vajadzētu būt iespējai piekļūt informācijai, kas ir nepieciešama, lai konstatētu, vai ir notikusi diskriminācija, un sadarbotos ar citām kompetentajām iestādēm, kas var ietvert attiecīgos publiskos dienestus, piemēram, darba inspekcijas vai izglītības inspekcijas, un ar sociālajiem partneriem. Dalībvalstīm būtu jāizveido piemērota sistēma šīs kompetences īstenošanai saskaņā ar valsts noteikumiem un procedūrām. Dalībvalstis saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi var uzticēt citai kompetentai iestādei veikt izmeklēšanu. Lai izvairītos no procesu dublēšanās, šādai kompetentajai iestādei būtu līdztiesības iestādei – pēc tās pieprasījuma – jāsniedz informācija par izmeklēšanas rezultātiem, kad process ir pabeigts.
- (27) Pamatojoties uz savāktajiem pierādījumiem, līdztiesības iestādēm būtu jāsniedz savs novērtējums par sūdzību. Dalībvalstīm būtu jānosaka, kāds ir šā novērtējuma juridiskais raksturs, kas var būt nesaistošs atzinums vai saistošs lēmums. Kā vienā, tā otrā būtu jānorāda novērtējuma iemesli un attiecīgā gadījumā jāiekļauj pasākumi, lai novērstu konstatētos vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumus un nepieļautu turpmākus atgadījumus, vienlaikus ņemot vērā atzinumu un lēmumu atšķirīgo raksturu. Lai nodrošinātu līdztiesības iestāžu darba efektivitāti, dalībvalstīm būtu jāpieņem atbilstīgi mehānismi attiecībā uz turpmāko rīcību pēc atzinumu pieņemšanas un lēmumu izpildi.
- (28) Lai palielinātu informētību par savu darbu un līdztiesības tiesību aktiem, līdztiesības iestādēm vajadzētu būt iespējai publicēt vismaz kopsavilkumus tiem saviem atzinumiem un lēmumiem, kurus tās uzskata par īpaši nozīmīgiem.

- (29) Līdztiesības iestādēm vajadzētu būt tiesībām piedalīties tiesvedībā, lai palīdzētu nodrošināt vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanu, kas noteikts Direktīvās 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK. Saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi šāda tiesvedība var notikt tiesās vai līdzvērtīgās struktūrās, kurās izskata vienlīdzīgas attieksmes un diskriminācijas jautājumus. Valsts tiesību aktus un praksi par prasību pieņemamību, un jo īpaši visus leģitīmo interešu nosacījumus, nevar piemērot tādā veidā, kas varētu apdraudēt to, cik efektīvas ir līdztiesības iestāžu tiesības piedalīties. Pilnvaras veikt izmeklēšanu un pieņemt lēmumus un tiesības piedalīties tiesvedībā, kas ar šo direktīvu piešķirtas līdztiesības iestādēm, ļaus vieglāk praksē īstenot esošos noteikumus, proti, Direktīvu 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK noteikumus par pierādīšanas pienākumu un par tiesību aizsardzību. Saskaņā ar šajā direktīvā paredzētajiem nosacījumiem līdztiesības iestādes varēs konstatēt faktus, no kuriem var secināt, ka ir notikusi tieša vai netieša diskriminācija, tādējādi izpildot nosacījumus, kas paredzēti Direktīvas 2000/43/EK 8. pantā, Direktīvas 2000/78/EK 10. pantā un Direktīvas 2004/113/EK 9. pantā. Tāpēc līdztiesības iestāžu sniegtais atbalsts atvieglos tiesu iestāžu pieejamību cietušajiem. Līdztiesības iestādes var izvēlēties lietas, kuras tās nolemj risināt tiesvedībā, lai tādējādi veicinātu vienlīdzīgas attieksmes tiesību aktu pareizu interpretāciju un piemērošanu.
- (29.a) Ja līdztiesības iestādēm ir pilnvaras pieņemt saistošus lēmumus, tām vajadzētu būt pilnvarotām piedalīties kā pusei tiesvedībā par minēto lēmumu izpildi vai pārskatīšanu tiesā. Līdztiesības iestādēm arī vajadzētu būt iespējai saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi iesniegt apsvērumus tiesām, piemēram, sniedzot savu ekspertu atzinumu.

- (29.b) Dažādos valstu tiesiskajos regulējumos līdztiesības iestāžu tiesības piedalīties tiesvedībā var izpausties dažādos veidos. Tāpēc dalībvalstīm saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi būtu jāizvēlas viena vai vairākas no šādām darbībām: rīkošanās viena vai vairāku cietušo vārdā vai viena vai vairāku cietušo atbalstam vai tiesvedības uzsākšana savā vārdā.
- (30) Līdztiesības iestādes var rīkoties cietušo vārdā vai viņu atbalstam (attiecīgā gadījumā ar viņu piekrišanu), ļaujot viņiem piekļūt tiesu iestādēm gadījumos, kad procesuāli un finansiāli šķēršļi vai bailes no viktimizācijas bieži vien cietušos attur. Rīkojoties viena vai vairāku cietušo vārdā, līdztiesības iestādes cietušos pārstāv tiesā. Ja līdztiesības iestādes rīkojas viena vai vairāku cietušo atbalstam, tās piedalās cietušo uzsāktā tiesvedībā, lai atbalstītu prasību.
- (31) Dažus diskriminācijas gadījumus ir grūti apkarot, jo nav sūdzības iesniedzēja, kas pats būtu iesniedzis prasību. Spriedumā, kas pieņemts lietā C-54/07 (*Feryn*)²³, ko savā vārdā iesniedza līdztiesības iestāde, Tiesa apstiprināja, ka diskrimināciju var konstatēt pat tad, ja nav identificēta cietušā. Tādēļ, lai sabiedrības interesēs apkarotu diskrimināciju, dalībvalstis arī var paredzēt, ka līdztiesības iestādēm vajadzētu būt iespējai rīkoties savā vārdā konkrētos diskriminācijas gadījumos, piemēram, to biežuma vai smaguma dēļ vai ja pastāv vajadzība pēc juridiska precizējuma, un katrs no tiem var nozīmēt, ka diskriminācijai ir strukturāls vai sistematisks raksturs. Dalībvalstis saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi var paredzēt, ka šādos diskriminācijas gadījumos par atbildētāju ir jābūt kādai identificētai personai vai struktūrai.

(32)

(33)

---

²³ 2008. gada 10. jūlija spriedums, *Feryn* (C-54/07, ECLI:EU:C:2008:397).

- (34) Lai nodrošinātu individuālo tiesību ievērošanu, dalībvalstīm līdztiesības iestāžu pilnvaras būtu jānosaka ar atbilstošām procesuālajām garantijām, nodrošinot, ka tiek pienācīgi aizsargāti svarīgi principi, piemēram, tiesības uz aizstāvību un tiesības uz saistošu lēmumu pārskatīšanu tiesā. Dalībvalstis, piemēram, var nodrošināt konfidencialitāti lieciniekiem un trauksmes cēlējiem, kas ir svarīgs veids, kā veicināt ziņošanu par diskriminācijas gadījumiem.
- (35) Noteikumi par līdztiesības iestāžu tiesībām piedalīties tiesvedībā nemaina cietušo un apvienību, organizāciju vai citu juridisku personu, kas īsteno cietušo tiesības, tiesības, kurām saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem ir leģitīmas intereses nodrošināt Direktīvas 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK ievērošanu, kā noteikts minētajās direktīvās, tostarp, kad minētās personas ir iesaistījušās jebkādā tiesas un/vai administratīvajā procesā.
- (36) Līdztiesības iestāžu darba efektivitāte ir atkarīga arī no tā, vai diskriminācijas riskam pakļautajām grupām tiks nodrošināta pilnīga piekļuve to pakalpojumiem. Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras veiktajā apsekojumā ²⁴ 71 % etnisko vai imigrantu minoritāšu grupu locekļu ziņoja, ka nav informēti par organizācijām, kas sniedz atbalstu vai konsultācijas no diskriminācijas cietušajiem. Šīs piekļuves atbalstīšanai svarīgs solis ir dalībvalstīm nodrošināt, ka cilvēki zina savas tiesības un apzinās līdztiesības iestāžu pastāvēšanu un piedāvātos pakalpojumus. Tas ir īpaši svarīgi nelabvēlīgā situācijā esošām grupām un grupām, kuru piekļuvi šai informācijai var kavēt, piemēram, to nestabilais ekonomiskais statuss, vecums, invaliditāte, rakstpratība, valstspiederība vai uzturēšanās statuss vai nespēja piekļūt tiešsaistes rīkiem.

---

²⁴ FRA EU-MIDIS II apsekojums.

- (37) Būtu jāgarantē visiem vienlīdzīga piekļuve līdztiesības iestāžu pakalpojumiem un publikācijām. Šajā nolūkā būtu jāapzina un jānovērš iespējamie šķēršļi piekļuvei līdztiesības iestāžu pakalpojumiem. Sūdzības iesniedzējiem pakalpojumiem vajadzētu būt bez maksas. Neskarot reģionālo un vietējo iestāžu autonomiju, dalībvalstīm būtu arī jānodrošina, ka līdztiesības iestāžu pakalpojumi ir pieejami visiem potenciālajiem cietušajiem visā to teritorijā, piemēram, ar šādiem pasākumiem: izveidojot vietējos birojus, tostarp mobilos birojus, izmantojot komunikācijas rīkus, organizējot vietējās kampaņas, sadarbojoties ar vietējiem delegātiem vai pilsoniskās sabiedrības organizācijām vai izmantojot nolīgtus pakalpojumu sniedzējus.
- (38) Lai personām ar invaliditāti garantētu piekļuvei visiem līdztiesības iestāžu pakalpojumiem un darbībām, ir jānodrošina piekļūstamība saskaņā ar Direktīvā (ES) 2019/882 ²⁵ noteiktajām prasībām un jānodrošina saprātīgi pielāgojumi saskaņā ar 2006. gada 13. decembrī pieņemto Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām. Tādēļ līdztiesības iestādēm būtu jānodrošina fiziska un digitāla ²⁶ piekļūstamība, novēršot un likvidējot šķēršļus, ar kuriem personas ar invaliditāti var saskarties piekļuvē līdztiesības iestāžu pakalpojumiem un informācijai, un jāparedz saprātīgi pielāgojumi, ja konkrētā gadījumā tādi ir vajadzīgi, veicot nepieciešamās un atbilstošās izmaiņas un korekcijas.

---

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām, OV L 151, 7.6.2019., 70.–115. lpp.

²⁶ Sk. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/2102 (2016. gada 26. oktobris) par publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamību (OV L 327, 2.12.2016., 1.–15. lpp.) un saistīto īstenošanas lēmumu.

- (39) Iespēja, ka līdztiesības iestādes varētu regulāri un ilgtermiņā veikt savstarpēju koordināciju un sadarboties dažādos līmeņos, ir būtiska, lai nodrošinātu savstarpēju mācīšanos, saskaņotību un konsekveni, un tā var paplašināt to darba tvērumu un ietekmi. Līdztiesības iestādēm to attiecīgajās kompetences jomās būtu jāsadarbojas ar citām līdztiesības iestādēm tajā pašā dalībvalstī un ar publiskām un privātām struktūrām vietējā, reģionālā, valsts, Savienības un starptautiskā līmenī, piemēram, līdztiesības iestāžu tīkliem ES līmenī, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, datu aizsardzības iestādēm, sociālajiem partneriem, darba un izglītības inspekcijām, tiesībaizsardzības struktūrām, aģentūrām, kas valsts līmenī atbild par cilvēktiesību aizsardzību, valsts statistikas birojiem, iestādēm, kas pārvalda Savienības līdzekļus, valstu kontaktpunktiem romu jautājumos, patērētāju struktūrām un valstu neatkarīgiem mehānismiem *UNCRC* veicināšanai, aizsardzībai un uzraudzībai.
- (40) Līdztiesības iestādes nevar pilnībā darboties kā eksperti vienlīdzīgas attieksmes jomā, ja politikas veidošanas procesā laikus ar tām neapspriežas par jautājumiem, kas saistīti ar tiesībām un pienākumiem, kuri izriet no Direktīvām 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāizveido procedūras, lai nodrošinātu savlaicīgu apspriešanos, un tām būtu arī jāļauj līdztiesības iestādēm, ja līdztiesības iestādes to uzskata par vajadzīgu, sniegt ieteikumus un publicēt tos pietiekami laicīgi, lai tos būtu iespējams ņemt vērā.

- (41) Līdztiesības datiem ir izšķiroša nozīme, lai veicinātu izpratni, informētu cilvēkus, noteiktu diskriminācijas apmēru, norādītu tendences laika gaitā, pierādītu diskriminācijas pastāvēšanu, novērtētu līdztiesības tiesību aktu īstenošanu, demonstrētu nepieciešamību īstenot pozitīvu rīcību un izstrādātu pierādījumos pamatotu politiku ²⁷. Līdztiesības iestādes var sekmēt līdztiesības datu izstrādi šiem mērķiem, piemēram, organizējot apaļā galda sanāksmes, kurās piedalītos visas attiecīgās struktūras. Līdztiesības iestādēm būtu arī jāvēl un jāanalizē dati par savām darbībām vai jāveic apsekojumi, un tām vajadzētu būt iespējai piekļūt statistikas informācijai par jautājumiem, kas tām uzticēti saskaņā ar Direktīvu 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK, un tām vajadzētu spēt izmantot šādu informāciju. Līdztiesības iestādes savāktie persondati būtu jāanonimizē vai, ja tas nav iespējams, jāpseidonimizē.
- (41.a) Līdztiesības iestādēm būtu jāpieņem darba programma, kurā noteiktas to prioritātes un paredzamās darbības, tādējādi ļaujot tām nodrošināt savu dažādo darba virzienu saskaņotību laika gaitā un ilgtermiņa rīcības plāna ietvaros risināt sistēmiskus diskriminācijas jautājumus, kas ietilpst to mandātā.
- (42) Papildus gada darbības ziņojuma publicēšanai līdztiesības iestādēm būtu regulāri jāpublicē ziņojums, kurā ietverts vispārējs novērtējums par situāciju attiecībā uz diskrimināciju, kas ietilpst to mandātā attiecīgajā dalībvalstī, kā arī citi ziņojumi saistībā ar diskrimināciju.

---

²⁷ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par Padomes Direktīvas 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības ("Rasu vienlīdzības direktīva"), un Padomes Direktīvas 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju ("Nodarbinātības vienlīdzības direktīva"), piemērošanu (SWD(2021) 139 final).

(43)

(44) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus dalībvalstu ziņošanas pienākumu īstenošanai, ievērojot 16. panta 2. punktu, attiecībā uz saskaņā ar šo direktīvu izraudzīto līdztiesības iestāžu darbību, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras izveidot sarakstu ar attiecīgajiem rādītājiem, uz kuru pamata būtu jāvāc dati. Šiem rādītājiem nevajadzētu būt izmantojamiem, lai sarindotu vai izdotu konkrētus ieteikumus, kas adresēti atsevišķām dalībvalstīm.

(44.a) Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011²⁸.

(45) Šī direktīva nosaka minimālās prasības, tādējādi sniedzot dalībvalstīm iespēju ieviest vai uzturēt spēkā labvēlīgākus noteikumus. Šīs direktīvas īstenošanai nebūtu jākalpo par attaisnojumu nekādam regresam attiecībā uz situāciju, kura jau pastāv katrā dalībvalstī.

(45.a) Persondatu apstrāde, ko līdztiesības iestādes veic saskaņā ar šo direktīvu, būtu jāveic, pilnībā ievērojot Regulu (ES) 2016/679. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka līdztiesības iestāžu uzdevumi ir skaidri noteikti tiesību aktos saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 6. panta 1. punkta e) apakšpunktu, to lasot saistībā ar minētās regulas 6. panta 2. un 3. punktu. Līdztiesības iestādēm persondati būtu jāapstrādā tikai tiktāl, ciktāl tas ir nepieciešams, lai izpildītu savus uzdevumus saskaņā ar šo direktīvu, kuras mērķis ir īstenot pamattiesības un pienākumus, kas izriet no Direktīvām 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK. Personas, kuru persondati tiek apstrādāti, būtu jāinformē par viņu kā datu subjektu tiesībām, tostarp par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas tām pieejami valsts līmenī.

---

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (45.b) Ja līdztiesības iestāžu uzdevumu izpildei ir jāapstrādā īpašu kategoriju persondati, kuras minētas Regulas (ES) 2016/679 9. panta 1. punktā, dalībvalstīm būtu arī jānodrošina, ka valsts tiesību aktos tiek ievērota tiesību uz datu aizsardzību būtība un paredzēti piemēroti un konkrēti pasākumi datu subjekta pamattiesību un interešu aizsardzībai saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 9. panta 2. punkta g) apakšpunktu. Šādām garantijām būtu jāietver, piemēram, iekšējā politika un pasākumi, lai nodrošinātu datu minimizēšanu, tostarp, ja iespējams, anonimizējot persondatus; lai piemērotu persondatu pseidonimizāciju un šifrēšanu; lai novērstu neatļautu piekļuvi persondatiem un to pārsūtīšanu un lai nodrošinātu, ka persondati netiek apstrādāti ilgāk, nekā nepieciešams nolūkiem, kādos tos apstrādā.
- (46) Šī direktīva balstās uz noteikumiem, kas paredzēti Direktīvā 2000/43/EK un Direktīvā 2004/113/EK, ieviešot stingrākus standartus līdztiesības iestāžu darbībai. Tādēļ būtu jāsvīturo iepriekšējie noteikumi par līdztiesības iestādēm Direktīvas 2000/43/EK 13. pantā un Direktīvas 2004/113/EK 12. pantā.
- (47) Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt līdztiesības iestāžu darbību saskaņā ar minimālajiem standartiem, lai uzlabotu to efektivitāti un garantētu to neatkarību nolūkā stiprināt vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošanu. Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs un tāpēc tas būtu jāsasniedz Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā, kas aprobežojas ar minimālo standartu noteikšanu, paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (48)
- (49)
- (50) Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 42. panta 1. punktu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, kas 2023. gada 2. februārī sniedza atzinumu.

1. pants

Mērķis, priekšmets un darbības joma

1. Šajā direktīvā ir noteiktas minimālās prasības līdztiesības iestāžu darbībai ar mērķi uzlabot to efektivitāti un garantēt to neatkarību, tādējādi stiprinot vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošanu, kas izriet no Direktīvām 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK.
2. Dalībvalstu pienākumi un līdztiesības iestāžu uzdevumi saskaņā ar šo direktīvu attiecas uz tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Direktīvām 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK.

2. pants

Līdztiesības iestāžu izraudzīšanās

1. Dalībvalstis izraugās vienu vai vairākas iestādes (turpmāk "līdztiesības iestādes"), kas īsteno šajā direktīvā noteiktās kompetences.
2. Šī direktīva neskar darba inspekciju vai citu izpildes panākšanas struktūru, kā arī sociālo partneru kompetences.

3. pants

Neatkarība

1. Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka līdztiesības iestādes, veicot savus uzdevumus un īstenojot savu kompetenci, ir neatkarīgas un brīvas no ārējas ietekmes, jo īpaši, kas attiecas uz to iekšējo struktūru, pārskatatbildību, personālu, organizatoriskajiem jautājumiem un finanšu resursu pārvaldību.
2. Dalībvalstis paredz pārredzamas procedūras attiecībā uz līdztiesības iestāžu darbinieku, kas ieņem lēmumu pieņemšanas vai vadības amatus, un attiecīgā gadījumā valdes locekļu atlasi, iecelšanu amatā, atsaukšanu un iespējamu interešu konfliktu, lai garantētu viņu kompetenci un neatkarību.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes izveido iekšēju struktūru, kas garantē to kompetences neatkarīgu un attiecīgā gadījumā objektīvu īstenošanu.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka struktūru, kurām ir vairāki mandāti, iekšējā uzbūve garantē līdztiesības mandāta efektīvu īstenošanu.

4. pants

Resursi

1. Dalībvalstis saskaņā ar saviem valsts budžeta veidošanas procesiem nodrošina, ka katrai līdztiesības iestādei tiek nodrošināti cilvēkresursi, tehniskie un finanšu resursi, kas vajadzīgi uzdevumu efektīvai veikšanai un kompetenču efektīvai īstenošanai, pamatojoties uz iemesliem un jomās, uz kurām attiecas Direktīvas 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK, tostarp, ja līdztiesības iestāde ir daļa no struktūras, kurai ir vairāki mandāti.
- 2.

5. pants

Prevencija, popularizēšana un izpratnes veicināšana

1. Dalībvalstis pieņem atbilstīgus pasākumus, piemēram, stratēģijas, lai palielinātu iedzīvotāju informētību visā to teritorijā, īpašu uzmanību pievēršot personām un grupām, kas pakļautas diskriminācijas riskam, par tiesībām, kas paredzētas Direktīvās 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK, un par līdztiesības iestāžu un to pakalpojumu esamību.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes ir pilnvarotas veikt pasākumus, lai novērstu diskrimināciju un veicinātu vienlīdzīgu attieksmi.
3. Dalībvalstis un līdztiesības iestādes ņem vērā katrai mērķgrupai piemērotus komunikācijas rīkus un formātus. Tās jo īpaši pievēršas grupām, kuru piekļuvi informācijai var kavēt, piemēram, to nestabils ekonomiskais statuss, vecums, invaliditāte, rakstpratība, valstspiederība vai uzturēšanās statuss vai nespēja piekļūt tiešsaistes rīkiem.

6. pants

Palīdzība cietušajiem

1. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes ir spējīgas sniegt palīdzību iespējamiem cietušajiem, kā noteikts 2.–4. punktā.
2. Līdztiesības iestādēm ir spēja saņemt sūdzības par diskrimināciju.
3. Līdztiesības iestādes sniedz palīdzību iespējamiem cietušajiem, sākotnēji viņus informējot par tiesisko regulējumu, tostarp konsultācijām, kas vērstas uz viņu konkrēto situāciju, par līdztiesības iestādes piedāvātajiem pakalpojumiem un saistītajiem procesuālajiem aspektiem, kā arī par pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, tostarp par iespēju iesniegt lietu tiesā.

Līdztiesības iestādes arī informē iespējamus cietušos par piemērojamiem konfidencialitātes noteikumiem, par persondatu aizsardzību un par iespējām saņemt psiholoģisku vai cita veida attiecīgu atbalstu no citām iestādēm vai organizācijām.

4. Līdztiesības iestādes saprātīgā termiņā informē sūdzības iesniedzējus par to, vai sūdzības izskatīšana tiks slēgta vai arī ir pamats turpināt tās izskatīšanu.

7. pants

Strīdu alternatīva izšķiršana

Līdztiesības iestādēm ir spēja piedāvāt pusēm iespēju panākt alternatīvu strīda izšķiršanu. Šo procesu var vadīt pati līdztiesības iestāde vai cita kompetenta struktūra saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi, un tādā gadījumā līdztiesības iestāde var izteikt apsvērumus minētajai struktūrai. Ja šā procesa rezultātā netiek panākta izšķiršana, tas neliedz tiesības celt prasību tiesā.

8. pants

Izmeklēšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes ir pilnvarotas veikt izmeklēšanu par to, vai ir pārkāpts Direktīvās 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK noteiktais vienlīdzīgas attieksmes princips.
2. Dalībvalstis izveido satvaru izmeklēšanas veikšanai, kas ļauj līdztiesības iestādēm veikt faktu konstatēšanu. Jo īpaši minētais satvars nodrošina līdztiesības iestādēm efektīvas tiesības piekļūt informācijai un dokumentiem, kas ir vajadzīgi, lai noteiktu, vai ir notikusi diskriminācija. Tas arī paredz piemērotus mehānismus, lai līdztiesības iestādes šajā nolūkā sadarbotos ar attiecīgajām publiskajām struktūrām.
- 3.
4. Dalībvalstis saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi var arī uzticēt citai kompetentai iestādei pilnvaras, kas minētas 1. un 2. punktā. Kad šāda kompetentā iestāde ir pabeigusi izmeklēšanu, tā pēc līdztiesības iestādes pieprasījuma sniedz tai informāciju par izmeklēšanas rezultātiem.

8.a pants

Atzinumi un lēmumi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes ir pilnvarotas dokumentēt savu lietas novērtējumu, tostarp konstatēt faktus un sniegt pamatotu secinājumu par diskriminācijas esamību. Dalībvalstis nosaka, vai tas jādara, izmantojot nesaistošus atzinumus vai saistošus lēmumus.
2. Attiecīgā gadījumā gan nesaistošos atzinumos, gan saistošos lēmumos iekļauj konkrētus pasākumus, lai novērstu katru konstatēto vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu un nepieļautu atkārtotus atgadījumus. Dalībvalstis izveido piemērotus mehānismus turpmākai rīcībai pēc nesaistošu atzinumu pieņemšanas, piemēram, pienākumu sniegt atgriezenisko saiti, un saistošu lēmumu izpildei.

3. Līdztiesības iestādes publicē vismaz kopsavilkumu par tiem saviem atzinumiem un lēmumiem, kurus tās uzskata par īpaši nozīmīgiem.

9. pants

Tiesvedība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādēm – kā noteikts 2.–5. punktā un saskaņā ar valsts noteikumiem par prasību pieņemamību, tostarp noteikumiem par to, ka iespējamajam cietušajam ir vajadzīga piekrišana – ir tiesības piedalīties tiesvedībā civillietās un administratīvajās lietās, kuras saistītas ar Direktīvās 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK noteiktā vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu.
2. Līdztiesības iestādes tiesības piedalīties tiesvedībā ietver tiesības iesniegt apsvērumus tiesā saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi.
  - (a)
  - (b)
  - (c)
- 2.a Līdztiesības iestādes tiesības piedalīties tiesvedībā ietver arī vismaz vienu no šīm:
  - (a) tiesības viena vai vairāku cietušo vārdā sākt tiesvedību;
  - (b) tiesības piedalīties tiesvedībā, lai atbalstītu vienu vai vairākus cietušos; vai
  - (c) tiesības uzsākt tiesvedību savā vārdā, lai aizstāvētu sabiedrības intereses.
- 2.b Līdztiesības iestādes tiesības piedalīties tiesvedībā ietver tiesības piedalīties kā pusei tiesvedībā par saistošu lēmumu izpildi vai pārskatīšanu tiesā, ja līdztiesības iestādes ir pilnvarotas pieņemt šādus lēmumus saskaņā ar 8.a pantu.

- 3.
- 4.
5. Dalībvalstis var noteikt, ka izmeklēšanu saskaņā ar 8. panta 2. punktu un 8.a pantu neuzsāk vai neturpina, kamēr notiek tiesvedība par to pašu lietu.

10. pants

Procesuālās garantijas

Dalībvalstis nodrošina, ka 6., 7., 8., 8.a un 9. pantā minētajās procedūrās iesaistīto fizisko un juridisko personu tiesības uz aizstāvību tiek aizsargātas. Saistošus lēmumus, kas minēti 8.a pantā, var pārskatīt tiesā saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem.

11. pants

Vienlīdzīga piekļuve

1. Dalībvalstis garantē visiem vienlīdzīgu piekļuvi līdztiesības iestāžu pakalpojumiem un publikācijām.
  - 1.a Līdztiesības iestādes garantē, ka nav šķēršļu sūdzību iesniegšanai, piemēram, tās var saņemt sūdzības mutiski, rakstiski un tiešsaistē.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes savus pakalpojumus sūdzības iesniedzējiem sniedz bez maksas visā to teritorijā, tostarp lauku un attālos apvidos.

11.a pants

Piekļūstamība un saprātīgi pielāgojumi personām ar invaliditāti

Dalībvalstis nodrošina piekļūstamību un saprātīgus pielāgojumus personām ar invaliditāti, lai garantētu viņiem vienlīdzīgu piekļuvi visiem līdztiesības iestāžu pakalpojumiem un darbībām, tostarp palīdzībai cietušajiem, sūdzību izskatīšanai, strīdu alternatīvai izšķiršanai, informācijai un publikācijām, kā arī prevencijas, veicināšanas un izpratnes veicināšanas pasākumiem.

12. pants

Sadarbība

Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādēm ir ieviesti atbilstoši mehānismi, lai to attiecīgajās kompetences jomās sadarbotos ar citām līdztiesības iestādēm tajā pašā dalībvalstī un ar attiecīgajām publiskajām un privātajām struktūrām, tostarp darba inspekcijām, sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, valsts, reģionālā un vietējā līmenī, kā arī citās dalībvalstīs un arī Savienības un starptautiskā līmenī.

13. pants

Konsultācijas

Dalībvalstis ievieš procedūras, lai nodrošinātu, ka valdība un attiecīgās valsts iestādes konsultējas ar līdztiesības iestādēm par tiesību aktiem, politiku, procedūrām, programmām un praksi saistībā ar tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Direktīvām 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK.

Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādēm ir tiesības sniegt ieteikumus par šiem jautājumiem, publicēt tos un par saviem ieteikumiem pieprasīt atgriezenisko saiti no attiecīgajām iestādēm.

14. pants

Datu vākšana un piekļuve līdztiesības datiem

1. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes vāc datus par savām darbībām, lai sagatavotu 15. panta b) un c) punktā minētos ziņojumus.
2. Savāktos datus sadala pēc iemesliem un jomām, uz ko attiecas Direktīvas 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK, un saskaņā ar 16. pantā minētajiem rādītājiem. Savāktos persondatus anonimizē vai, ja tas nav iespējams, pseidonimizē.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes saskaņā ar valsts tiesību aktiem var piekļūt statistikas datiem par tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Direktīvām 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK, ja tās uzskata, ka šādi statistikas dati ir vajadzīgi, lai veiktu vispārēju novērtējumu par situāciju attiecībā uz diskrimināciju dalībvalstī un lai sagatavotu 15. panta c) punktā minēto ziņojumu.
4. Dalībvalstis ļauj līdztiesības iestādēm sniegt ieteikumus, par kuriem jāvāc dati saistībā ar tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Direktīvām 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK, publiskām un privātām struktūrām, tostarp valsts iestādēm, sociālajiem partneriem, uzņēmumiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām. Dalībvalstis var arī ļaut līdztiesības iestādēm uzņemties koordinatora lomu līdztiesības datu vākšanā.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes var veikt neatkarīgus apsekojumus par diskrimināciju.

15. pants

Ziņojumi un stratēģiskā plānošana

Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes:

- (a) pieņem darba programmu, kurā izklāstītas to prioritātes un paredzamās darbības;
- (b) sagatavo un publisko gada darbības pārskatu, tostarp gada budžetu, personāla un finanšu pārskatus;
- (c) vismaz reizi četros gados publicē vienu vai vairākus ziņojumus ar ieteikumiem par situāciju vienlīdzīgas attieksmes un diskriminācijas jomā, tostarp iespējamiem strukturāliem jautājumiem, savā dalībvalstī.

Uzraudzība un ziņošana

1. Līdz [24 mēneši pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas] Komisija ar īstenošanas aktu izveido sarakstu ar kopējiem rādītājiem par līdztiesības iestāžu, kas izraudzītas saskaņā ar šo direktīvu, darbību. Sagatavojot rādītājus, Komisija var lūgt padomu Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūrai, Eiropas Dzimumu līdztiesības institūtam un līdztiesības iestāžu tīkliem ES līmenī. Rādītāji aptver līdztiesības iestāžu resursus, neatkarīgu darbību un efektivitāti, kā arī to mandātu, pilnvaru vai struktūru attīstību, nodrošinot valsts līmenī savākto datu salīdzināmību, objektivitāti un ticamību. Rādītājus nevar izmantot, lai sarindotu vai izdotu konkrētus ieteikumus, kas adresēti atsevišķām dalībvalstīm.

Īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 18.a panta 2. punktā.

2. Līdz [7 gadi pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas] un pēc tam reizi piecos gados dalībvalstis sniedz Komisijai visu attiecīgo informāciju par šīs direktīvas piemērošanu. Šāda informācija ietver vismaz datus par līdztiesības iestāžu darbību un ņem vērā ziņojumus, ko līdztiesības iestādes sagatavojušas saskaņā ar 15. panta b) un c) punktu.
3. Komisija sagatavo ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu un praktisko ietekmi, pamatojoties uz 2. punktā minēto informāciju un attiecīgajiem papildu datiem, ko valstu un Savienības līmenī, jo īpaši no līdztiesības iestāžu tīkliem ES līmenī un citām ieinteresētajām personām, savākusi Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra un Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts.

17. pants

Minimālās prasības

1. Dalībvalstis var ieviest vai saglabāt noteikumus, kas darba ņēmējiem ir labvēlīgāki nekā šajā direktīvā paredzētās minimālās prasības.
2. Šīs direktīvas ieviešana nekādā gadījumā nav par pamatu tam, lai samazinātu aizsardzību pret diskrimināciju, ko dalībvalstis jau sasniegušas jautājumos, uz kuriem attiecas Direktīvas 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK.

18. pants

Persondatu apstrāde

1. Dalībvalstis nodrošina, ka līdztiesības iestādes var vākt un apstrādāt persondatus tikai tad, ja tas ir nepieciešams, lai izpildītu kādu šajā direktīvā paredzētu uzdevumu.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka tad, kad līdztiesības iestādes apstrādā īpašu kategoriju persondatus, kuras minētas Regulas (ES) 2016/679 9. panta 1. punktā, tiek nodrošināti piemēroti un konkrēti pasākumi, lai aizsargātu datu subjekta pamattiesības un intereses.

18.a pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

19. pants

Svītrotie panti Direktīvā 2000/43/EK un Direktīvā 2004/113/EK

Direktīvas 2000/43/EK 13. pants un Direktīvas 2004/113/EK 12. pants tiek svītroti. Atsauces uz minētajos pantos minētajām iestādēm vienlīdzīgas attieksmes veicināšanai uzskata par atsaucēm uz līdztiesības iestādēm, kas minētas šīs direktīvas 2. pantā.

20. pants

Transponēšana

1. Līdz ... [36 mēneši pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas] dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kādā veidā ir jāizdara šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

21. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Direktīvas 19. pantu piemēro no [20. panta 1. punktā minētais datums].

22. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

Padomes vārdā –

priekšsēdētāja
